

Katarzyna Baran

Ogólnopolskie Spotkanie Bibliotekarzy "Sytuacja bibliotekarzy w Polsce"

Bibliotheca Nostra : śląski kwartalnik naukowy 2/2, 41-43

2008

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Katarzyna Baran

Ogólnopolskie Spotkanie Bibliotekarzy ***Sytuacja bibliotekarzy w Polsce***

Z inicjatywy pracowników Biblioteki Uniwersyteckiej i Biblioteki Politechniki w Białymstoku w murach Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie 16 czerwca br. odbyło się spotkanie poświęcone sytuacji zawodowej bibliotekarzy w Polsce, jednak głównie skupiono się na założeniu związku zawodowego bibliotekarzy. Wzięło w nim udział około 150 osób, wśród których przeważającą większość stanowili przedstawiciele bibliotek naukowych. Biblioteki szkolne i publiczne reprezentowała grupa około 15 osób.

Gości przywitała i zebranie poprowadziła mgr Jolanta Kudrawiec z Biblioteki Uniwersyteckiej w Białymstoku.

Odczyt dr Edyty Bezzubik z Biblioteki Uniwersyteckiej w Białymstoku na temat „Sytuacji zawodowej bibliotekarzy w Polsce” wprowadził wszystkich w tematykę spotkania. Prelegentka określiła aktualny stan bibliotekarstwa w Polsce: brak prestiżu zawodu bibliotekarza i powszechnie panujący stereotyp, że to zawód bez przyszłości; małą dbałość środowiska o własny wizerunek i jego kreowanie; brak wsparcia ze strony państwa dla tego zawodu; brak współpracy między bibliotekarzami różnych typów bibliotek (podzielone środowiska). Dlatego referentka podkreśliła że potrzebę stworzenia nowej, dodatkowej siły dla wzmocnienia statusu bibliotekarza, którą może stać się związek zawodowy.

Po tym wystąpieniu zaproponowano dyskusję, którą zdominowały dwa problemy:

- różnice w realizowaniu ustawy dotyczącej 36-dniowych urlopów;
- kwestię braku rewaloryzacji wynagrodzeń.

Wciąż absorbująca bibliotekarzy z ośrodków akademickich okazała się sprawa 36- dniowego urlopu, a właściwie jej realizacja prawna w różnych uczelniach. Z wypowiedzi bibliotekarzy wynikało, że w większości przypadków zachowanie (nabytego) prawa do takiego wymiaru urlopu zależy od dobrej woli rektora danej placówki naukowej. Obecni na sali zgodnie stwierdzili, że taka sytuacja jest absurdem. Urlopy 36-dniowe zostały zachowane tylko w nielicznych ośrodkach, m.in. w Bibliotece Szkoły Głównej

Handlowej i Bibliotece Uniwersytetu Warszawskiego, Bibliotece Akademii Medycznej we Wrocławiu, Bibliotece Politechniki Krakowskiej.

W dyskusji podjęto temat corocznej rewaloryzacji, czyli tzw. dodatku inflacyjnego, o który powinna wzrastać płaca podstawowa w zależności od poziomu inflacji. Okazało się, że w większości uczelni od czterech lat nie jest to realizowane.

Następnie poddano pod dyskusję skuteczność działań SBP na rzecz poprawy sytuacji materialnej i zawodowej bibliotekarzy. Z sali padały głosy bardzo krytyczne. Stwierdzono, że Stowarzyszenie nie wspiera bibliotekarzy w zakresie podniesienia prestiżu tego zawodu. Obecna na spotkaniu reprezentantka Zarządu Głównego SBP, dr Anna Grzecznowska, stwierdziła, że:

- SBP zajmuje się głównie problemami bibliotek publicznych (problemy bibliotekarzy akademickich nie były rozwiązywane przez lata);
- istnieje konieczność kontynuowania przede wszystkim tradycyjnej, historycznej działalności kulturalnej;
- bibliotekarze w poszczególnych regionach kraju nie są zaangażowani;
- istnieje problem związany z przynależnością poszczególnych typów bibliotek do różnych ministerstw;
- stowarzyszenie, nie będąc związkiem, ma ograniczone możliwości działania (obecnie bardzo potrzebna jest jakaś forma nacisku, by wzmocnić głos bibliotekarzy);
- stowarzyszenie ze względu na swoje cele statutowe nie powinno pełnić roli związku zawodowego;
- związek zawodowy może wzmocnić głos bibliotekarzy (stowarzyszenie wspiera i będzie wspierać tego typu inicjatywy);
- SBP gotowe jest podjąć współpracę ze związkiem i poprzeć jego działania.

Ostatnią, ale najważniejszą, kwestią spotkania było zagadnienie związków zawodowych. Pani mgr Jolanta Kudrawiec zaprezentowała aspekty działania związków zawodowych – ich definicję prawną (Ustawa z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych, Ustawa z dnia 6 lipca 2001 r. o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych, Kodeks Pracy), możliwości podejmowanych działań, kwestię reprezentatywności oraz możliwej struktury (federacyjnej, jednolitej). Podjęto dyskusję, w której padło pytanie o sens tworzenia nowej organizacji, bowiem okazało się, że bibliotekarze w różnych uczelniach są już członkami związków zawodowych – Solidarności i ZNP. Rozważano kwestię ich ewentualnego wstąpienia do nowego związku. W niektórych uczelniach przy związkach

są stworzone sekcje bibliotekarzy, które bronią praw pracowników. Uczestnicy zastanawiali się nad skutecznością działających dotychczas związków zawodowych. Zdania były podzielone, ale w większości przypadków skuteczność tę oceniono jako niewystarczającą. Dlatego też padła propozycja utworzenia nowego związku w celu zwiększenia aktywności środowiska, mimo dużego zróżnicowania sytuacji naszej grupy zawodowej, braku solidarności i wzajemnego wsparcia. Dyskutowano nad nazwą nowego związku (chodziło o możliwość wstąpienia do związku wszystkich pracowników bibliotek) oraz przynależnością do nowego związku bibliotekarzy różnych typów bibliotek

Spotkanie zakończyło się przyjęciem ogólnego wniosku o założeniu odrębnego ogólnopolskiego związku zawodowego bibliotekarzy i pracowników bibliotek. Spośród zebranych powstała 25 osobowa grupa inicjatywna, która zadeklarowała opracowanie statutu, przygotowanie odpowiednich dokumentów rejestracyjnych oraz powołanie Komitetu Założycielskiego nowego związku. Wyznaczono termin następnego spotkania na sobotę 28 czerwca 2008 r. w Warszawie.

Z ostatnich doniesień wynika, że Grupa Inicjatywna spotkała się w wyznaczonym terminie w Bibliotece Narodowej. Debatowała nad formułą Statutu związku, jego strukturą i zadaniami. Ustalono, że po dopracowaniu treści Statutu i konsultacji prawnej zostanie złożony w lipcu w Sądzie Okręgowym w Warszawie wniosek o rejestrację nowego związku. Związał się Komitet Założycielski – Tymczasowy Zarząd Związku Zawodowego Bibliotekarzy i Pracowników Bibliotek „Bibliotekarze Polscy”.

Mgr Katarzyna Baran jest kierownikiem Sekcji Gromadzenia i Opracowania Zbiorów Biblioteki Głównej AWF im. Jerzego Kukuczki w Katowicach.